

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

**EL
SANATLARI
TEKNOLOJİSİ
ALANI**

ANKARA, 2014

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANININ TANIMI VE AMACI	2
EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANININ DALLARI	3
El Dokuma	3
Dekoratif El Sanatları	4
Dekoratif Ev Tekstili	5
UYGULAMA İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR	6
ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ	8
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	8

EKLER

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANI MODÜLLERİ	
El Dokuma Dalı Modülleri	
Dekoratif El Sanatları Dalı Modülleri	
Dekoratif Ev Tekstili Dalı Modülleri	

GİRİŞ

El sanatları teknolojisi alanı öğretim programının amacı; zihinsel engelli öğrencilerin aktif olarak katılabilecekleri, uyum ve beceride kolay alt görevlere bölünmüş bir el sanatları teknolojisi alanı eğitim programı oluşturularak zihinsel engelli bireylerin topluma kazandırılması ve sosyalleşmelerine katkıda bulunulmasıdır.

Program geliştirme sürecinin her aşamasında iş gücüne dönük gereksinimlerin dikkate alınması amacıyla sektörde çalışan meslek elemanları, üniversitelerin ilgili alanlarında görevli öğretim üyeleri ve meslek liselerindeki öğretmenlerle iş birliği yapılmıştır. Böylelikle sektörün beklentileri programa yansıtılmıştır.

Bu bağlamda ilk olarak iyi tanımlanmış alana ait iş analizleri yapılmıştır. El sanatları teknolojisi programını kapsayan ve bireye öğretilmesi gereken karmaşık ya da birçok basamaktan oluşan davranış ya da beceriler küçük, öğretilmesi kolay yapılara bölünmüştür. Görev analizinde elde edilen veriler bireyin durumunu değerlendirmede dolayısıyla öğretime nereden başlayacağı konusunda eğitimcilere yardımcı olacaktır. Devamında bireyin aktif katılımının sağlanması önemli bir süreçtir. Zihinsel engelli çocuğun öğretim süreci içerisinde aktif olması etkili öğrenme açısından son derecede önemlidir.

Bu program zihinsel engelli bireye okulda ve iş yerlerinde alanın gerektirdiği teorik bilgiler ile uygulamalı temel iş bilgisi ve becerisi kazandırmayı amaçlamakta, bireylere mesleki bilgi ve beceri kazandırmanın yanında onları toplumla bütünleştirmeyi de hedeflenmektedir.

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANININ TANIMI VE AMACI

El Sanatları Teknolojisi Alanı; El Dokuma, Dekoratif El Sanatları, Dekoratif Ev Tekstili dallarına ait yeterliliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretimin yapıldığı alandır.

El Sanatları Teknolojisi Alanında;

1. El Dokuma
2. Dekoratif El Sanatları
3. Dekoratif Ev Tekstili

dallarını içermektedir.

Bu dallar isimlendirirken yaygın ve örgün mesleki eğitim kurumlarında uygulanan alan dal yapısı ile Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yayımlanan ulusal meslek standartları ve ulusal mesleki yeterlilikler dikkate alınmıştır.

Alanın Tanımı

El Sanatları Alanı; El Dokuma, Dekoratif El Sanatları, Dekoratif Ev Tekstili dallarına ait bilgi, beceri, tutum ve iş alışkanlıklarına sahip meslek elemanlarının yetiştirmemesine yönelik eğitim verilen bir alandır.

El Dokuma, Dekoratif El Sanatları, Dekoratif Ev Tekstili dallarında meslek elemanının yetiştirilmesine yönelik eğitim veren bu alanın, zihinsel yetersizliği olan bireylerin eğitim performansları, ilgi, ihtiyaç, yetenek ve bireysel farklılıkları da dikkate alınarak programda belirlenmiş yeterliliklere sahip meslek elemanı yetiştirmeye yönelik eğitim verilen alan olarak tanımlanması öngörülmüştür.

Alanın Amacı

Bu alanda zihinsel yetersizliği olan bireylere; El Dokuma, Dekoratif El Sanatları, Dekoratif Ev Tekstili dallarına ait yeterliliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANININ DALLARI

1. EL DOKUMA

Tanımı

El dokumacısının yaptığı; dokuma iplerini boyama, çarpana dokuma, halı dokuma, kilim dokuma ve mekikli dokuma bilgi, beceri, tutum ve iş alışkanlıklarına sahip meslek elemanının yetiştirilmesine yönelik eğitim verilen daldır

El dokuma meslek elemanının yetiştirilmesine yönelik eğitim veren bu dalın, zihinsel yetersizliği olan bireylerin eğitim performansları, ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri dikkate alınarak programda belirlenmiş yeterliliklere sahip meslek elemanı olarak yetiştirmeye yönelik eğitim verilen bir dal olarak tanımlanması öngörülmüştür.

Amacı

Bu dalda zihinsel yetersizliği olan bireylere; dokuma ipliklerini boyama, çarpana dokuma, halı dokuma, kilim dokuma ve mekikli dokuma yeterliliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Tablo 1: El Dokuma Dalı Yeterlilikleri ve Modülleri

YETERLİLİKLER	MODÜLLER	SÜRE (Ders Saati)
Dokuma İplerini Boyacısı	İplikleri Boyama	14
Çarpana Dokumacı	Çarpana Dokumaya Hazırlık Yapma	45
	Çarpana Dokumayı Yapma	48
Halı Dokumacı	Halı Dokuma İçin Çözümler Hazırlama	21
	Halı Dokuma	123
	Saçak Bağlama	20
Kilim Dokumacı	Kilim Dokuma İçin Çözümler Hazırlama	21
	Kilim Dokuma	123
	Saçak Bağlama	20
Mekikli Dokumacı	Mekikli Dokuma İçin Çözümler Hazırlama	21
	Mekikli Dokuma Yapma	123
	Saçak Bağlama	20
TOPLAM	Yeterlilik Sayısı:	5
	Modül Sayısı:	12
	Süre (Ders Saati):	599

Not: Dekoratif el sanatları dalındaki yeterliliklere ait modüller tabloda belirtilen sıraya göre okutulur. Yeterlilikler arasında öncelik sırası yoktur.

2. DEKORATİF EL SANATLARI

Tanımı

Dekoratif el sanatları üreticisinin yaptığı; tel bebek yapma, hamur bebek yapma, hazır kalıpla dolgu oyuncak bebek yapma, taş bebek yapma, soğanlı bebek yapma, ebru boyama, makrome örgücülüğü, tığ örgücülüğü, şiş örgücülüğü, bitki örgücülüğü, davul derisinden ürün yapma, keçeden ürün yapma, prototip ürün hazırlayıcı, takı yapımcısı, geleneksel ve yöresel ürün hazırlama, giyim ve ev aksesuarları yapma bilgi, beceri, tutum ve iş alışkanlıklarına sahip meslek elemanının yetiştirilmesine yönelik eğitim verilen daldır.

Dekoratif el sanatları meslek elemanının yetiştirilmesine yönelik eğitim veren bu dalın, zihinsel yetersizliği olan bireylerin eğitim performansları, ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri dikkate alınarak programda belirlenmiş yeterliliklere sahip meslek elemanı olarak yetiştirmeye yönelik eğitim verilen bir dal olarak tanımlanması öngörülmüştür.

Amacı

Bu dalda zihinsel yetersizliği olan bireylere; turistik el sanatları sektöründe dekoratif el sanatları üretimi mesleğinin yeterlikleri olan; tel bebek yapma, hamur bebek yapma, hazır kalıpla dolgu oyuncak bebek yapma, taş bebek yapma, soğanlı bebek yapma, ebru boyama, makrome örgücülüğü, tığ örgücülüğü, şiş örgücülüğü, bitki örgücülüğü, davul derisinden ürün yapma, keçeden ürün yapma, prototip ürün hazırlayıcı ve takı yapımcısı yeterliliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Tablo 2: Dekoratif El Sanatları Dalı Yeterlilikleri ve Modülleri

YETERLİLİKLER	MODÜLLER	SÜRE (Ders Saati)
Tel Bebek İmalatçısı	Tel Bebek Yapma	32
Hamur Bebek İmalatçısı	Hamur Bebek Yapma	22
Hazır Kalıpla Dolgu Oyuncak Bebek İmalatçısı	Hazır Kalıpla Dolgu Oyuncak Bebek Yapma	18
Taş Bebek İmalatçısı	Taş Bebek Yapma	22
Soğanlı Bebek İmalatçısı	Soğanlı Bebek Yapma	44
Ebru Uygulayıcısı	Ebru Boyama Yapma	11
Makrome Örgücüsü	Makrome Sarkaç Yapma	50
	Makrome Nazarlık Yapma	50
Tığ Örgücüsü	Tığ Örgücülüğünde Temel Teknikleri Uygulama	39
	Tığ Örgücülüğü İle Ürün Yapma	70

Şiş Örgücüsü	Şiş Örücülüğü Temel Tekniklerini Uygulama	60
	Şiş Örücülüğünde Ürün Oluşturma	71
Bitki Örgücüsü	Temel Bitkisel Örgü Teknikleri Uygulama	25
	Bitkiden Sepet Yapma	20
	Bitkiden Hasır Yapma	25
Davul Derisinden Ürün Hazırlayıcı	Davul Derisinden Ürün Yapma	40
Keçeden Ürün Hazırlayıcı	Keçeden Ürün Yapma	14
Prototip Ürün Hazırlayıcı	Prototip Turistik Hediyeelik Eşyalar Yapma	15
	Prototip Kutlama Eşyaları Yapma	30
	Hediyeelik Eşya Ambalajı Yapma	15
Takı Yapımcısı	Temel Takı Teknikleri Uygulama	25
	Takı Teknikleriyle Ürün Hazırlama	15
TOPLAM	Yeterlilik Sayısı:	14
	Modül Sayısı:	22
	Süre (Ders Saati):	713

Not: Dekoratif el sanatları dalındaki yeterliliklere ait modüller tabloda belirtilen sıraya göre okutulur. Yeterlilikler arasında öncelik sırası yoktur.

3. DEKORATİF EV TEKSTİLİ

Tanımı

Dekoratif ev tekstili üreticisinin yaptığı; temel dikiş tekniklerini uygulama, temel nakış tekniğini uygulama, ev tekstili üretme, çocuk yorganı hazırlama, masa ve sandalye dekoratif hazırlama, kırk yama ürünü hazırlama yapma bilgi, beceri, tutum ve iş alışkanlıklarına sahip meslek elemanının yetiştirilmesine yönelik eğitim verilen daldır.

Dekoratif Ev tekstili meslek elemanının yetiştirilmesine yönelik eğitim veren bu dalın, zihinsel yetersizliği olan bireylerin eğitim performansları, ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri dikkate alınarak programda belirlenmiş yeterliliklere sahip meslek elemanı olarak yetiştirmeye yönelik eğitim verilen bir dal olarak tanımlanması öngörülmüştür.

Amacı

Bu dalda zihinsel yetersizliği olan bireylere; dekoratif ev tekstili üreticisinin temel dikiş tekniklerini uygulayıcısı, temel nakış tekniğini uygulayıcısı, ev tekstili üreticisi, çocuk yorganı hazırlayıcı, masa ve sandalye dekoratif hazırlayıcı, kırk yama ürünü hazırlayıcı, yeterliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Tablo 3: Dekoratif Ev Tekstili Dalı Yeterlilikleri ve Modülleri

YETERLİLİKLER	MODÜLLER	SÜRE (Ders Saati)
Temel Dikiş Teknikleri Uygulayıcısı	Elde Dikiş Teknikleri Yapma	120
	Makinede Dikiş Teknikleri Yapma	96
Temel Nakış Tekniği Uygulayıcısı	Elde Basit Nakış Teknikleri Yapma	168
	Kenar Temizleme Teknikleri Yapma	35
	Basit Nakış Teknikleri ile Ürün Yapma	39
Ev Tekstili Üreticisi	Kenar Temizleme Teknikleri Yapma	35
	Yatak Takımı Yapma	20
	Perde Dikimi Yapma	20
	Dekoratif Örtü Dikimi Yapma	20
Çocuk Yorgani Hazırlayıcısı	Bebek Yorgani Yapma	50
Masa ve Sandalye Dekoratif Hazırlayıcısı	Masa ve Sandalye Giydirme	10
Kırk Yama Ürünü Hazırlayıcısı	Kırkyamaya Yapma	70
TOPLAM	Yeterlilik Sayısı:	6
	Modül Sayısı:	12
	Süre (Ders Saati):	683

Not: Öncelikle Temel Dikiş Teknikleri Uygulayıcısı ve Temel Nakış Tekniği Uygulayıcısı yeterliliklerine ait modüller tablodaki sıraya göre okutulur.

UYGULAMA İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Bu alanın uygulanmasında, iş eğitimi ve meslek ahlakı dersi öğretim programında yer alan “Programın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar” bölümündeki açıklamaların yanında, aşağıdaki açıklamalar da dikkate alınır.

1. Öğrencilere 9. sınıfta alanın “Temel Beceriler Listesi”nde yer alan becerilerin öğretimi yapılır.10,11 ve 12. sınıflarda alanın altında yer alan dalın/dalların eğitimi yapılır.
2. Eğitim öğretim sürecinde modüllerin ilk öğrenme çıktısı olan “...kullanılan araç gereçleri tanır.” kazanımı genel bir ifade içermektedir. Bu kazanım işlenirken modülün tüm işlemlerinde kullanılan araç gereçler aynı anda tanıtılmamalı, hangi işlem çalışılıyorsa o işleme ait araç gereç tanıtılmalıdır.
3. Öğrenme öğretme sürecinde işin yapıldığı iş yerlerine gözlem amaçlı gezi düzenlenebilir.

4. Öğrenme öğretme sürecinde el sanatları atölye ve laboratuvarları ile sektörel iş yerleri, eğitim ortamı olarak kullanılır.
5. Eğitim ortamının donanımında; boya, kazan, yakacak (odun, tüp),karıştırıcı sopa, leğen, iplik, su, tuz, sirke, kibrit, kareli kâğıt, cetvel, renkli kalem, kurşun kalem, silgi ile desen çizimleri renkli iplik, makas, desen, kartlar, masa desen, kemer ile çarpana dokuma tezgahı, dokuma ipleri, cetvel, çözgü geçirilmiş tezgah, oturak, renkli atkı ipleri, kirkit, halı makası, makas, tezgahtan çıkarılmış dokuma, model kitapları, yapılmış örnekler tezgah, dokuma tezgahı, tel, ip, yapıştırıcı, boncuk, pense, keçeli kalemler, kumaşlar küvet. tutkal, nişasta, merdane, abajur iskeleti, makrome ipi, tığ, şiş, kumaş, yün ip, bitki sapları, davul derisi, renkli keçeler, tül, iğne vb. olmalıdır.
6. Kullanılacak araç ve gereçler öğrencilerin özelliklerine göre çeşitlendirilmelidir.
7. Öğretici tarafından modüllerdeki işlem basamakları önce öğretici tarafından gösterilip daha sonra öğrenci tarafından yapılması sağlanmalıdır (gösterip yaptırma). Sınıftaki her öğrenciye uygulama yapma fırsatı verilmelidir.
8. Öğrencilerin atölyelerde sosyal, iş ahlakına uyumunu sağlayıcı etkinliklere önem verilmelidir. Toplum katılımı gerçekleştirici sosyal becerilerin gelişimi için gerekli önlemler alınmalıdır.
9. Öğretmen tarafından önce bilgi verilmeli, kendisi uygulamalı, öğrenciye ipucu vererek yaptırılmalı daha sonra öğrencinin bağımsız uygulama yapması sağlanmalıdır. Öğrencinin ihtiyacı doğrultusunda gerekli görüldüğü zamanlarda uygulama tekrar yaptırılmalıdır.
10. Öğretmenler tarafından atölyelerde gerekli güvenlik tedbirleri alınmalıdır. Atölyelerde tezgâh ve araç gereçlerin kullanımına ilişkin uyarılar yazılarak öğrencilerin görebileceği yerlere yapıştırılmalı ve uyarıları dikkate alarak çalışmalarını sağlanmalıdır. Güvenlik tedbirleri olumlu cümlelerle ifade edilmelidir.
11. Atölyelerde standartlara uygun araç gereçlerin temin edilmesine, uygulama sürecinde tehlikeli olabilecek araç gereçlerin öğrenciye zarar vermeyecek şekilde yerleştirilmesine veya öğretmen kontrolünde kullanılmasına dikkat edilmelidir.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Eğitim ve öğretim, planlı ve programlı olarak yapılan bir çalışmadır. Eğitim öğretimin etkin ve verimli olabilmesi için uygulayıcıların planlamaya gereken önemi vermesi gerekir. Bu kapsamda, iş eğitimi ve meslek ahlakı dersi öğretim programında yer alan “Öğrenme ve Öğretme Süreci” bölümündeki açıklamalar dikkate alınarak eğitim süreci planlanmalıdır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrenci başarısının değerlendirilmesi, öğretim sürecinin bir parçasıdır ve öğrenme süreci boyunca her önemli noktada yer alır. Ölçme ve değerlendirme; öğrenme öğretme sürecinde öğrencilerin başarılarını saptamak, eksikliklerini belirlemek, güçlü ve zayıf yanlarını ortaya çıkarmak, öğretim yöntemlerinin yeterliliğini ve etkililiğini saptamak, öğrencinin süreç içindeki gelişimine ilişkin geri bildirim sağlamak amacıyla yapılır.

Öğrencinin bireysel özelliklerine uygun olarak daha çok ve çeşitli ölçme araç ve yöntemler kullanılabilir.

Programın ölçme ve değerlendirme süreci;

- Modülün öğrenme çıktılarının ölçülmesi,
- Modül bazında öğrenme çıktılarının başarı oranları dikkate alınarak öğrencinin modül başarısının değerlendirilmesi,
- Yeterliliği oluşturan modüllerin başarı durumu dikkate alınarak öğrencinin yeterlilik başarı düzeylerinin belirlenmesi

olarak üç aşamada gerçekleştirilir.

Bu kapsamda, iş eğitimi ve meslek ahlakı dersi öğretim programında yer alan “Ölçme ve Değerlendirme” bölümündeki açıklamalar dikkate alınarak ölçme ve değerlendirme yapılmalıdır.